

2020 - 2021

Kalaallit Nunaanni ernisut

Imarisai

Tunuliaqutaasoq	2
Siunertaq	2
Atortut periusaasorlu	2
Paasisat	3
Sinerissami qitiusumik immikkoortuni arnat meerartaarsinnaasut 1.000-iuppata meeqqat inunngortut amerlassusaat	3
Ernisut sumi erninerat	3
Oqimaassuseq angissuserlu	7
Ernisut ukiui	9
Nunatsinni inunngortartut amerlassutsimikkut ineriartornerat	10
Naalagaaffeqatigiinni arnat meerartaarsinnaasut 1.000-iuppata meeqqat inunngortut amerlassusaat	11
Ernisut ataatsimik arlalinnillu meerartaartut	11
Toqungallutik inuusut inunngornerminiillu sapaatip akunnerani siullermi toqusut	12
Meeraaqqat toqusartut	12
Ernisuttunut iliuseqarneq	13
Isummorsorneq	14
Najoqqutarisat	17
Ilannugussaq 1	18
Ilannugussaq 2	19
Eqikkaaneq	20

Tunuliaqutaasoq

2020-imi 2021-imilu, Peqqinnissaqarfik Diskomi qitiusumik napparsimmavik kisimi pinnani, qitiusumik napparsimmaviit tamarmik ernivissaapput. Peqqinnissaqarfimmi Diskomi ernisussat Ilulissanut Peqqinnissaqarfik Avannaani qitiusumik napparsimmavimmut imal. Nuummi Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut innersuunneqartarput. Tamatuma saniatigut Tasiilami napparsimmavik ernivissaavoq.

Siunertaq

2020-imi 2021-imilu nunatsinni ernisunik ataatsimut isiginnilersitsinissaq, nalunaarusiami matumani siunertaavoq.

Atortut periusaasorlu

Ernisut ataasiakkaat pillugit immersugassamik immersuinikkut, nunatsinni ernisut tamarmik Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmut nalunaarutigineqartarput. Tamatuma saniatigut paasissutissat erninernut tamanut tunngasut tamarmik, qarasaasiakkt allattugaatinut nalunaarsuiffimmut Cosmic-imut nalunaarsorneqartarput, tassanngalu nunatsinni ernisunik tamanik ataatsimut takunnissinnaalersitsisunik paasissutissanik aallertoqartarluni. Paasissutissat amigaatillit, ernisut ataasiakkaat pillugit Cosmic-imi nalunaarutit allattugaatinilu paasissutissat aallaavigalugit, ilaneqarlutillu upernarsarneqarput. Nalunaarusiaq una 2020-imi 2021-imilu ernisunik paasissutissanik nalunaarutinillu, Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup ernisut pillugit paasissutissaataanut assersuussanik tunngaveqarpoq. Toqungallutik inuusut, ernisullu nunatsinni najugalittut nalunaarsimangitsut Naatsorsueqqissaartarfimmit ilanngunneqanngimmata, Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfimmit paasissutissat nalunaarusiami matumani naatsorsukkanut sanilliullugit nikingassuteqalaarput – tamatuma saniatigut inunnik nalunaarsuiffimmi nalunaarsuinerup, Naatsorsueqqissaartarfimmit paasissutissanik aallerfiusarnerata kingunerisaanik, ataasiakkaanik nikingassuteqarsinnaavoq. Nalunaarusiami matumani naatsorsuinerni Excel atorneqarpoq.

Paasisat

Sinerissami qitiusumik immikkoortuni arnat meerartaarsinnaasut 1.000-iuppata meeqqat inunngortut amerlassusaat

Tabelimi tulliuuttumi inunngortut, toqungallutik inunngortut ilanngullugit, qassit Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuini inunngortut, arnanut meerartaarsinnaasunut sanilliullugit, amerlassusaat takutinneqarpoq.

Tabeli 1: Sinerissami Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuini arnat meerartaarsinnaasut 1.000-iuppata meeqqat inunngortut amerlassusaat

Qitiusumik imm. najugaqarfik	Arnat meerartaarsinnaasut		Arnat meerartaarsinnaasut	
	2020	1000-iuppata meeqqat inunngortut*	2021	1000-iuppata meeqqat inunngortut*
Avannaa	175	65,9	137	51,4
Disko	83	54,6	64	42,6
Kujataa	92	63,9	76	53,0
Qeqqa	119	53,5	145	65,0
Sermersooq	371	61,2	344	56,1
DK	1	-		
Katillugit	841	60,5	766	54,8

*Qitiusumik immikkoortumi arnat meerartaarsinnaasut (15-it 49-illu akornanni ukiullit) 1.000-iuppata meeqqat (uumallutik toqungallutillu inunngortut) amerlassusaat. Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfimmi inuttussitsimik tunngaveqartut.

Nuna tamakkerlugu inunngortut 2020-imut sanilliullugit 2021-imi ikinnerungaatsiartut kisitsisini takuneqarsinnaavoq. Ukiuni taakkunani marlunni Peqqinnissaqarfik Diskomi arnat meerartaarsinnaasut 1.000-iuppata nuna tamakkerlugu

agguaqatigiisitsinermi ikinnerungaatsiartunik inunngortoqarpoq, Peqqinnissaqarfik Sermersuumilu ukiuni taakkunani agguaqatigiisitsinernit amerlanerullutik.

Ernisut sumi erninerat

Nunatsinni inunngortut- toqungallutik inunngortut Danmarkimilu inunngortut arnaat nunatsinni inuit nalunaarsorsimaffianni nunatsinni najugaqartutut nalunaarsimasut ilanngullugit- amerlassusaasa, Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuinut agguataarneqarnerat, tabelimi tulluuttumi takutinneqarpoq.

Tabeli 2: 2020-imi 2021-imilu inoorlaat qitiusumik immikkoortunut Napparsimmavissuarmullu agguataarneqarnerat

Inunngorfik	Ukioq			
	2020	%-inngorlugit	2021	%-inngorlugit
Dronning Ingridip Napparsimmavissua	508	60,4 %	497	64,8 %
Peqqinnissaqarfik Avannaa	169	20,1 %	118	15,4 %
Peqqinnissaqarfik Disko	3	0,4 %	2	0,3 %
Peqqinnissaqarfik Kujataa	48	5,7 %	49	6,4 %
Peqqinnissaqarfik Qeqqa	55	6,5 %	61	8,0 %
Peqqinnissaqarfik Sermersooq	53	6,3 %	37	4,8 %
Danmarkimi inunngortut	5	0,6 %	2	0,4 %
Katillugit	841	100 %	766	100 %

2020-imi meeqqat inunngortut 841-uusut, 2021-imilu 766-uusut, arnaat nunatsinni najugaqarput imal. arnaat Danmarkimi inuit nalunaarsorsimaffianni Danmarkimi najugaqartutut nalunaarsimapput nunatsinnili ernisimallutik.

2020-imi meeqqat toqungallutik inunngortut arfinillit nalunaarsimapput. Sisamat arnaat nunatsinni najugaqartut Danmarkimi inunngorput, ataaserlu erninissami nalaani Danmarkimi najugalik, nunatsinni ernilluni. Taamaalillutik meeqqat 837-it nunatsinni inunngorput, 2020-imili inoorlaanit 841-init, uumallutik inuusuni 835-imi, ataaseq erninerup nalaani nunatsinni najugaqartutut nalunaarsimanani.

2021-imi meeqqat toqungallutik inuusut pingasut nalunaarsimapput – taakkunannga ataaseq Danmarkimi inunngortutut nalunaarsimalluni. Meeqqat marluk Danmarkimi inunngortut arnaat nunatsinni najugaqarmata nunatsinni meeqqat inunngortut 764-iupput, inoorlaalli 766-it nalunaarsimallutik – taakkunannga 763-it uumallutik inunngortut, ataaserlu erninerup nalaani nunatsinni najugaqartutut nalunaarsimanani.

Ukiuni taakkunani marlunni inoorlaat marlunnik pingajorarterutaasa missaat Nuummi Dronning Ingridip Napparsimmavissuani inunngorput. Tamatuma saniatigut meeqqat amerlaqisut- 2020-imi inunngortut tamarmik tallimararterutaat 2021-imilu arfinilerarterutaasa missaat, Ilulissani Peqqinnissaqarfik Avannaani qitiusumik napparsimmavimmi inunngorput.

2020-imi inoorlaat 841-it ernisunut 831-inut agguataarsimapput, taakkunannga 329-it (39,6 %) pernaammik meerartaarlutik. 2021-imi inoorlaat 766-it ernisunut 758-inut agguataarsimapput, taakkunannga 296-it (39,1 %) pernaammik meerartaarlutik.

Arnat qassit najukkaminni erniviusinnaasumi ernisut, tabelini tulluittuni takutinneqarpoq.

Tabeli 3.1: 2020-imi ernisut najukkanut- qitiusumillu immikkoortunut agguataarneqarnerat

Ernivik										
Ernivik	Napparsimavissuaq	Avannaa	Disko	Qeqqa	Kujataa	Sermersooq ²	DK	Najukkaminni ernisut	Najukkami ernisut katillugit	Amerlassusaat
Sermersooq ¹	294	1			1	1	4	294	301	97,7 %
Avannaa	51	123						123	174	70,7 %
Disko	35	45	3					3	83	3,6 %
Qeqqa	63			54				54	117	46,2 %
Kujataa	44			1	47			47	92	51,1 %
Tasiilaq	12					51		51	63	81,0 %
DK	1								1	0 %
Katillugit	500	169	3	55	48	52	4	573	831	69,0 %

¹Peqqinnissaqarfik Sermersooq Tasiilaq pigisaalu ilanngunnagit

²Peqqinnissaqarfik Sermersuumi Nuup avataani ernisut

Tabeli 3.2: 2021-imi ernisut najukkanut- qitiusumillu immikkoortunut agguataarneqarnerat

Ernivik										
Ernivik	Napparsimavissuaq	Avannaa	Disko	Qeqqa	Kujataa	Sermersooq ²	DK	Najukkami ernisut	Katillugit	%-ingortlugit
Sermersooq ¹	291			1		5	1	297	298	99,7 %
Avannaa	48	86			1			86	135	63,7 %
Disko	28	32	2					2	62	3,2 %
Qeqqa	81			60	1		1	60	143	43,4 %
Kujataa	30				47			47	77	61,0 %
Tasiilaq	9					33		33	42	78,6 %
DK	1								1	0 %
Katillugit	488	118	2	61	49	38	2	525	758	69,3 %

¹Peqqinnissaqarfik Sermersooq Tasiilaq pigisaalu ilanngunnagit

²Peqqinnissaqarfik Sermersuumi Nuup avataani ernisut

2020-imi ernisunit 831-init 573-it (69,0 %) najukkami ernivissami ernipput. 2020-imi Peqqinnissaqarfik Diskomi ernisunit 83-init 35-it (42,2 %) Napparsimavissuarmi ernipput, 45-it (54,2 %) Peqqinnissaqarfik Avannaani ernipput, pingasulli (3,6 %) nammineq najukkaminni qitiusumik immikkoortumi ernillutik.

2021-imi ernisunit 758-init 525-it (69,3 %), nammineq najugarisami qitiusumik immikkoortumi ernipput. 2021-imi Peqqinnissaqarfik Diskomi najugaqartut 62-it ernipput – taakkunannga 28-it (45,2 %) Napparsimavissuarmi- 32-illu (51,6 %) Peqqinnissaqarfik Avannaani, marlullu (3,2 %) nammineq najugarisami qitiusumik immikkoortumi ernillutik.

Qassit illoqarfimmi najukkaminni ernisimanagerat- taamaallillutillu erniartorlutik angalasimangitsut, tabelini tulluuttuni takutinneqarpoq. Ernisut allat Napparsimmavissuarmi ernissusut innersuunneqarsimangikkunik illoqarfimmi/nunaqarfimmi ernivissaanngitsumi najugaqarput.

Tabeli 4.1: 2020-imi illoqarfisami ernisut

Ernivik	Ernivissami ernisut amerlassusaat	Illoqarfisaaq	Illoqarfisami ernisut	Illoqarfisami ernisut %-inngorlugit
DIH	302	Nuuk ²	261	86,4 %
Avannaa	174	Ilulissat	52	29,9 %
Disko	83	Aasiaat	2	2,4 %
Qeqqa	117	Sisimiut	45	38,5 %
Kujataa	92	Qaqortoq	31	33,7 %
Sermersooq	63	Tasiilaq	33	52,4 %
Allat ¹		Egen by/bygd	9	
Katillugit	831	Katillugit	433	52,1 %

¹Namineq illoqarfisami/nunaqarfisami ernivissat akuerisaanngitsumi siusinaartumik ernisut imal. pilersaarutaasutut ernisut allat

²Arnaq Danmarkimi najugaqartutut nalunaarsimasooq, ernivissami nalaani Nuummi najugaqartoq imal. Nuummiittoq, ernisunut Nuummi najugaqartunut ilanngunneqarpoq.

Tabeli 4.2: 2021-imi namineq illoqarfisami ernisut

Ernivik	Ernivissami ernisut	Illoqarfisaaq	Illoqarfisami ernisut	Illoqarfisami ernisut %-inngorlugit
DIH	299	Nuuk ²	275	92,0 %
Avannaa	135	Ilulissat	38	28,1 %
Disko	62	Aasiaat	2	3,2 %
Qeqqa	143	Sisimiut	51	35,7 %
Kujataa	77	Qaqortoq	24	31,2 %
Sermersooq	42	Tasiilaq	20	47,6 %
Allat ¹		Illoqarfisaaq/ nunaqarfisaaq	4	
Katillugit	758	Katillugit	414	54,6 %

¹Namineq illoqarfisami/nunaqarfisami ernivissat akuerisaanngitsumi siusinaartumik ernisut imal. pilersaarutaasutut ernisut allat

²Arnaq Danmarkimi najugaqartutut nalunaarsimasooq, ernivissami nalaani Nuummi najugaqartoq imal. Nuummiittoq, ernisunut Nuummi najugaqartunut ilanngunneqarpoq.

2020-imi ernisunit 831-init 433-it (52,1 %) illoqarfimmi najugarisaminni ernippit - taamaallillutillu erniartorlutik angalasimanatik. 2021-imi ernisunit 758-issinit 414-it (54,6 %), illoqarfimmi najugarisaminni ernippit. Taamaallutik nunatsinni ernisut affaasa missaat ernivissaminnut angalapput. Aasianni ernisut saniatigut, 2020-imi qulaalut 2021-imilu sisamat nunaqarfimmi/illoqarfimmi ernivissat akuerisaanngitsumi ernippit.

2020-imi 2021-imilu Ilulissani Peqqinnissaqarfik Avannaani qitiusumik napparsimmavimmi, illoqarfimmi tassani najugaqanngitsunik amerlanerpaanik ernisoqarpoq, Sisimiunilu Peqqinnissaqarfik Qeqqani qitiusumik napparsimmavimmi ernisut illoqarfimmi tassani najugallit amerlanerpaallutik.

2020-imi 500-it 2021-imilu 488-it Napparsimmavissuarmi ernisimasut, tabelini 3.1-imi 3.2-milu takuneqarsinnaavoq. Ukiuni taakkunani 261-it 275-illu Napparsimmavissuarmi ernisimasut Nuummi najugaqarmata, tamatuma Napparsimmavissuarmi ernisut affaasa missaasa Nuup avataani illoqarfimmeersuunerannik/nunaqarfimmeersuunerannik isumaqarnera, tabelini 4.1-imi 4.2-milu takuneqarsinnaavoq.

2020-imi arnat aqqanillit illoqarfimmi nunaqarfimmiluunniit ernivissatut akuerisaanngitsumi ernipput. Aasianni marluk, Maniitsumi arfinillit, Uummannami ataaseq, Savissivimmi ataaseq Kuummiunilu marlulissat aappaa toqungalluni inuusoq. 2021-imi arnat arfinillit illoqarfimmi nunaqarfimmiluunniit ernivissatut akuerisaanngitsumi ernipput – taakkunangga Aasianni marluk, Upernavimmi ataaseq, Maniitsumi ataaseq, Paamiuni ataaseq, Ittoqqortoormiunilu ataaseq inunngornermi kinguninngua toqusoq (Ilanngussat 1 aamma 2 takukkit).

Uummannami erninissaminik kissaateqartoq ataaseq eqqaassanngikkaanni, ernivissatut akuerisaanngitsuni ernisut tamarmik siusinaarlutik ernipput, Nuummilu Ilulissaniluunniit ernisussatut pilersaarutaallutik. Uummannami pilersaarutaasutut ernisup ataatsip saniatigut, sap. ak. 37-issaat inorlugu naartuusimapput – taakkunangga marluk sap. ak. 28-issaat inorlugu naartuusimallutik.

Ernisunit taakkunangga 17-iusunit arfineq marluk Maniitsumi ernipput, taakkunanggalu tallimat ernisussiornermi assistentimit ernisussiorneqarlutik. Maniitsumi ernisumi ataatsimi, juummooq Nuummiit angumersilluni ernisussiortuuvoq. Ernisuni taakkunani ataaseq, Nuummeersumik nakorsaanermik erninermut immikkut ilisimasalimmik Maniitsumittoqarallartillugu pinasuartumik pilallugu ernisinneqarpoq. Maniitsumi inunngortut tamarmik uumallutik inunngorput ajoratillu.

Sisamat Aasianni ernisut juumuunit ernisussiorneqarput. Taakkunangga marluk inunngutsiaannarlutik toqupput. Paamiuni ataaseq juumuunit ernisussiorneqarluni ernivoq. Ittoqqortoormiini arnaq peqqissaasumit ernisussiorneqarluni, innorluutilimmik, inunngornermi kinguninngua toqusumik, ernivoq.

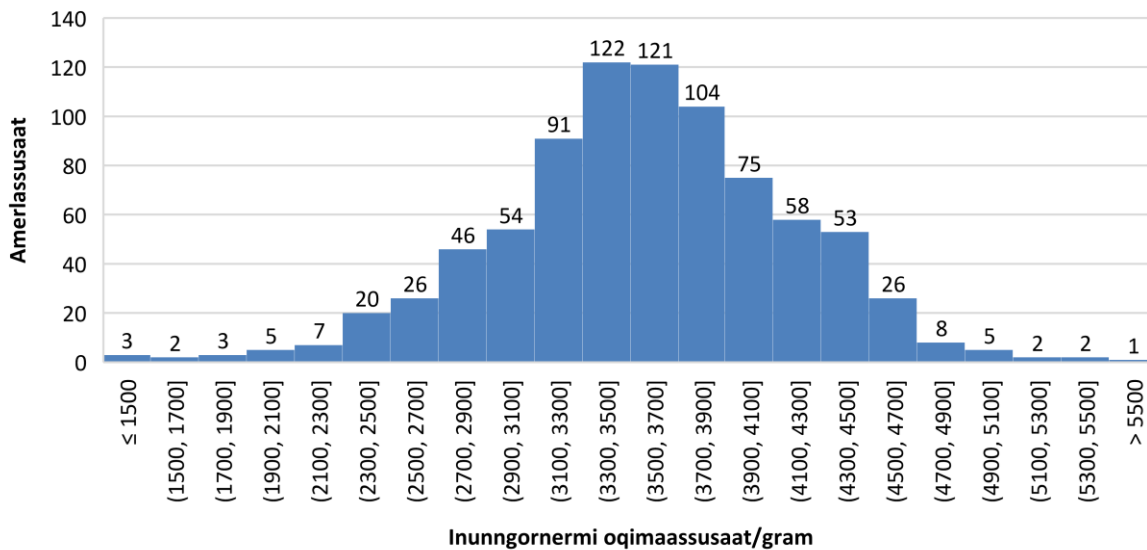
Nunaqarfinni sisamat inorlutik inuupput. Kuummiini arnap marlulisup meeraata aappa toqungalluni inunngorpoq aappaalu inunngornermi kinguninngua toqulluni. Kullorsuarmi Savissivimmilu inortumik ajunngitsumik inunngortoqarpoq. Nunaqarfinni ernisut tamarmik nunaqarfimmi peqqinnissakkut sullissisumit ernisussiorneqarput.

Katillugit arnani sisamani ernivissatut akuerisaanngitsuni ernisuni, meeqqat toqungallutik inunngunngikkunik, inunngornerup kinguninngua toqupput. Ernisut tallimat inoorlaallu Napparsimmavissuarmut nuunneqarput imal. pinasuartumik tassunga angallanneqarlutik, ataaserlu Savissivimmeersoq Qaanaamut nuunneqarluni (Ilanngussat 1-aamma 2 takukkit).

Oqimaassuseq angissuserlu

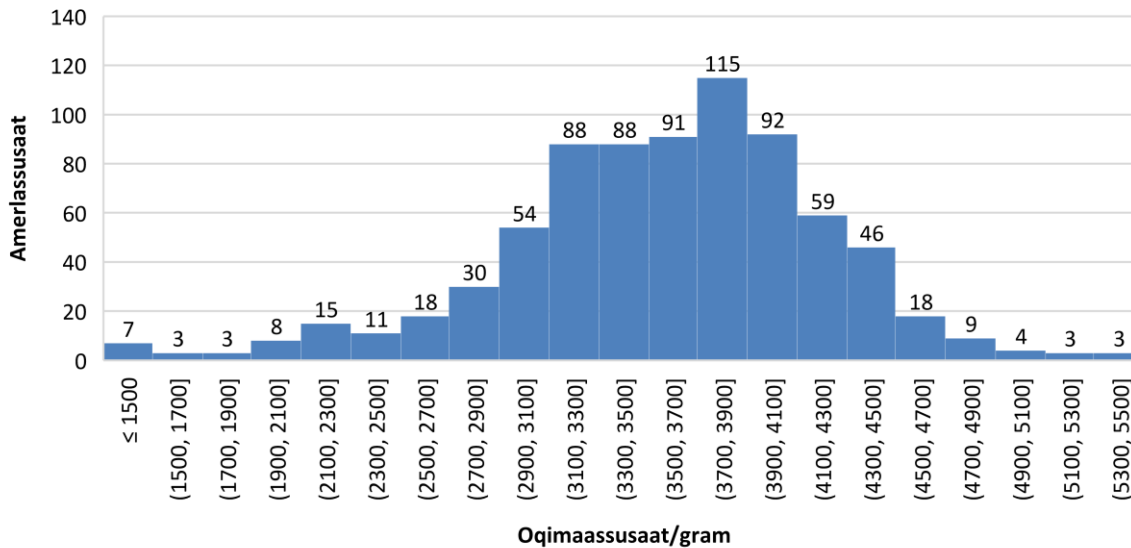
2020-imi 2021-imilu inoorlaat oqimaassusaat grammimut uuttukkat agguataarsimanagerat, takussutissiani tulluuttuni takutinneqarpoq.

Takussutissiaq 1.1: 2020-imi uumallutik inunngortuni oqimaassutsit agguataarneqarnerat

2020-imi inoorlaat oqimaassusaat agguaqatigiissillugu 3562 gr-juvoq. Toqungallutik inuusuni marlunni, aappaata oqimaassusaa 1820 grammitut nalunaarneqarpoq.

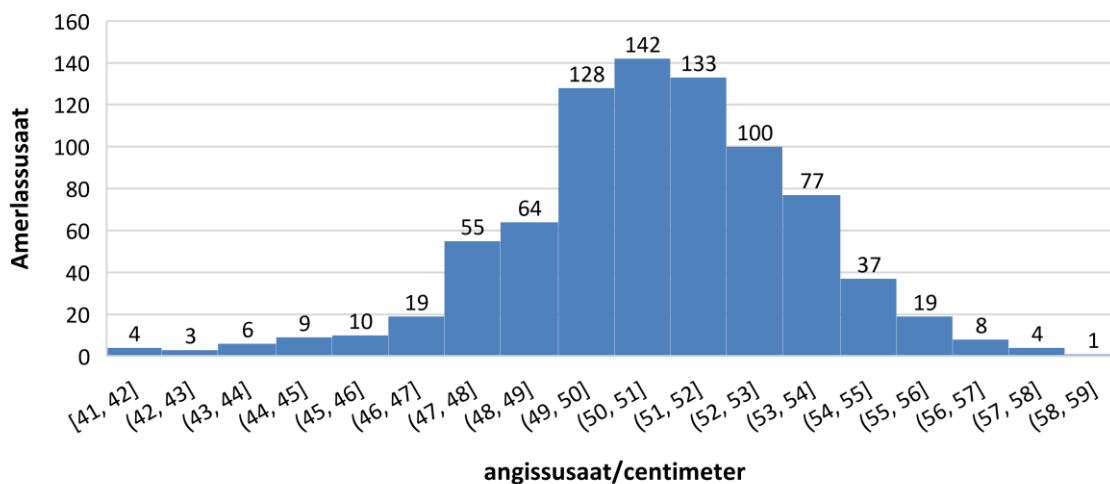
Takussutissiaq 1.2: 2021-imi uumallutik inunngortut oqimaassusaasa agguataarneqarnerat

2021-imi inoorlaat oqimaassusaat agguaqatigiissillugu 3571 grammiuvoq. Toqungallutik inuusuni arfinilinni oqimaalutarneqartuni pingasuni, oqimaassusaat agguaqatigiissillugu 2670 grammiuvoq.

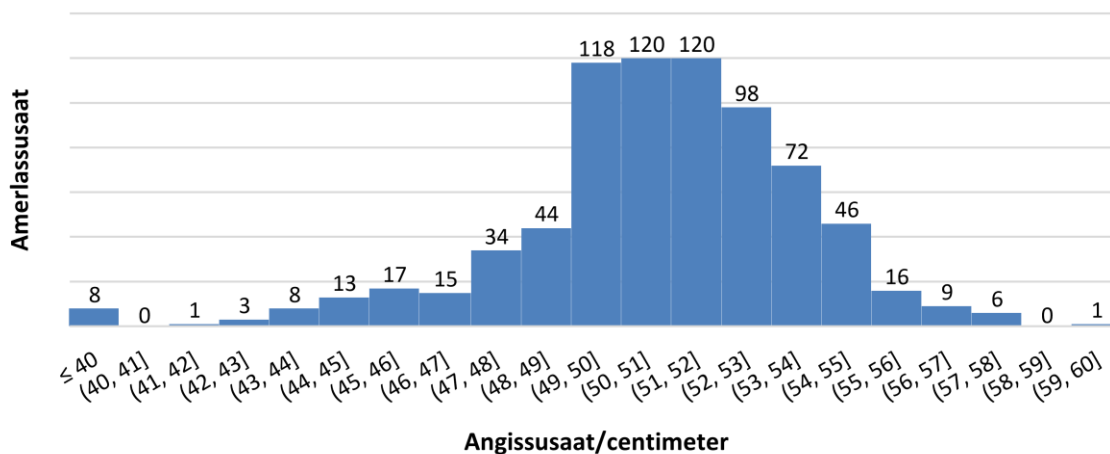
2020-imi 2021-imilu inoorlaat angissusasa agguataarsimanagerat, takussutissiani tulluuttuni takutinneqarpoq.

Takussutissiaq 2.1: 2020-imi inoorlaat angissusaasa agguataarneqarnerat

2020-imi inunngortut agguaqatigiissillugit angissusaat 51,22 cm-uvoq.

Takussutissiaq 2.2: Inoorlaat angissusaannik agguaqatigiissitsineq

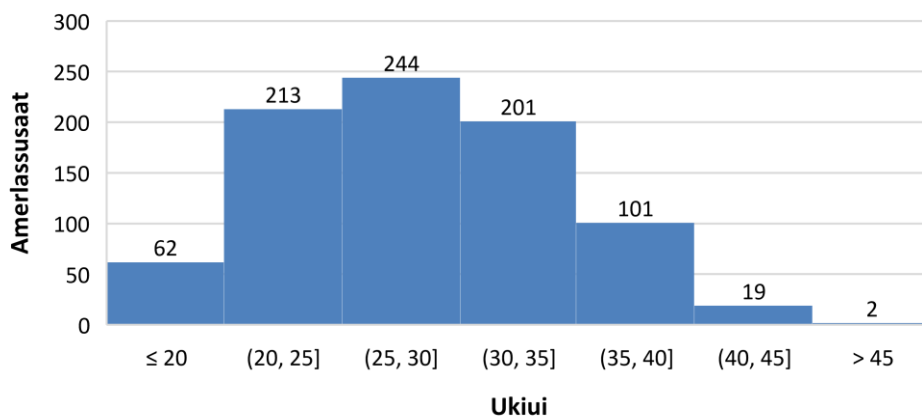

2021-imi inunngortut agguaqatigiissillugit angissusaat 51,14 cm-iuvoq.

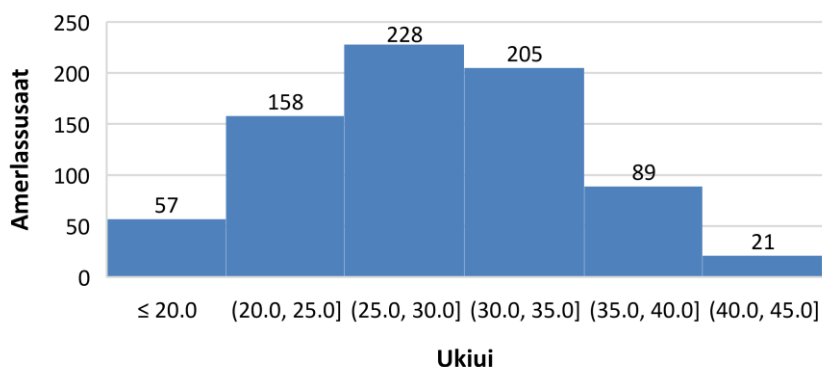
Ernisut ukiui

Takussutissiani tulliuuttuni 2020-imi 2021-imilu ernisut ukiuinut agguataarneqarnerat takutinneqarpoq.

Takussutissiaq 3.1: 2020-imi ernisut ukiuinut agguataarneqarnerat

Takussutissiaq 3.2: 2021-imi ernisut ukiuinut agguataarneqarnerat

2020-imi ernisut 20-it inorlugit ukiullit 60-iupput (7,2 %), taakkunannga ataaseq 15-it inorlugit ukioqarluni. Ernisut 40-it sinnerlugit ukiullit 21-iupput (2,5 %), taakkunannga marluk 45-it sinnerlugit ukioqarlutik.

2021-imi ernisut 20-it inorlugit ukiullit 57-iupput (7,5 %) 40-illu sinnerlugit ukiullit 21-iullutik (2,8 %).

Tabelimi tulliuuttumi 2020-imi 2021-imilu Danmarkimi nunatsinnilu ernisut ukiui agguaqatigiissillugit takutinneqarput.

Tabeli 5: 2020-imi 2021-imilu nunatsinni Danmarkimilu ernisut ukiui agguaqatigiissillugit

Nuna	Ukiui agguaqatigiissillugit	
	2020	2021
Kalaallit Nunaat	28,2	28,7
Danmarki	31,2	31,4

Najoqqutarisaq: Danmarkimi Naatsorsueqqissaartarfik

Kalaallit Nunaanni ernisut ukiui agguaqatigiissillugit 2020-imi 28,2-upput 2021-imilu 28,7-iullutik.

2020-imi pernaammik ernisut ukiui agguaqatigiissillugit 24,8-pput 2021-imilu 25 iullutik. 2020 pingasut 40-it sinnerlugit ukioqarlutik meerartaaqqaarput, 2021-imilu ataasiulluni.

Nunatsinni inunngortartut amerlassutsimikkut ineriartornerat

Ukiuni qulini kingullerni nunatsinni uumallutik inunngortartut amerlassutsimikkut ineriartornerat, tabelimi tulliuuttumi takutinneqarpoq.

Tabeli 6: Nunatsinni uumallutik inunngortartut ukiumut amerlassusaat.

Ukiuq	Uumallutik inunngortut
2002	954
2003	879
2004	892
2005	886
2006	842
2007	853
2008	834
2009	895
2010	869
2011	821
2012	786
2013	820
2014	805
2015	854
2016	830
2017	853
2018	819
2019	849
2020	835
2021	761

Najoqqutarisaq: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik

Ukiut 20-it ingerlaneranni nunatsinni inunngortartut ikiliartornerat takuneqarsinnaavoq. 2021-imi inunngortut ikinnerpaallutik. Oqaatigineqareersutut Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup Kalaallit Nunaannilu Naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisaataat nikingassuteqalaarput.

Naalagaaffeqatigiinni arnat meerartaarsinnaasut 1.000-iuppata meeqqat inunngortut amerlassusaat

2020-imi 2021-imilu Kalaallit Nunaanni, Danmarkimi Savalimmiunilu arnat 1.000-iuppata ukioqatigiiaani ernisut amerlassusaat, tabelimi tulliuuttumi takutinneqarpoq.

Tabeli 7: Arnat 1.000-iuppata ukioqatigiiaani ernisut nunanut agguataarneqarnerat

Ukiut	2020			2021		
	Kalaallit Nunaat	Danmark	Savalimmiut	Kalaallit Nunaat	Danmark	Savalimmiut
15-19	34,5	1,1	1,7	18,8	0,9	4,5
20-24	106,9	20,5	72,7	83,0	19,0	59,9
25-29	105,6	97,1	133,0	97,0	97,7	147,9
30-34	88,2	130,6	155,1	89,2	135,6	132,4
35-39	54,6	68,5	88,0	56,4	73,3	94,6
40-44	12,4	15,9	13,3	19,0	17,1	15,3
45-49	1,6	1,1	0,6	0,0	1,3	4,0
Katillugit	2018,9	1674,7	2322,8	1817,0	1724,1	2292,7

Arnat meerartaarsinnaasut amerlassusaannut tunngatillugu, nunatsinnut sanilliullugit Savalimmiuni ernisut amerlanerupput Danmarkimilu ikinnerullutik. Nunatsinni arnat meerartaarsinnaasut 1.000-iuppata ukiumut meeqqat inunngortartut 2020-imiit 2021-imit ikileriarput. 2021-imi nunatsinni arnat tamarmik meerartaarsinnaanermi agguaqatigiissillugit 1,8-nik meerartaarput, Taakku Dammarkimit amerlanerulaarput, Savalimmiuniilli ukiumut meeqqanit uumallutik inunngortartunit amerliartortunit, ikinnerullutik. Naalagaaffeqatigiit iluanni nunanut allanut marlunnut sanilliullugit 15-it 24-illu akornanni ukiulinni nunatsinni ernisut amerlanerujussuupput, 30-illu 39-illu akornanni ukiulinni ikinnerullutik. 2021-imi nunatsinni arnat meerartaarsinnaasut 1.000-iuppata 40-leereermeri ukiumut meeqqat inunngortartut nunanit taakkunannga marlunnit amerlanerupput.

Ernisut ataatsimik arlalinnillu meerartaartut

Tabeli 8.1: 2020-imi ernineri sutaartut suaassutsimut agguataarneqarnerat

Suaassuseq	Ataatsimik meerartaartut	Marlulisut	Pingasulisut	katillugit
Niviarsiaaraq	406	13	0	419
Nukappiaraq	415	7	0	422
Katillugit (meeqqat)	821	20	0	841
Katillugit (ernisut)	821	10	0	831

Tabeli 8.2: 2021-imi ernineri sutaartut suaassutsimut agguataarneqarnerat

Suaassuseq	Ataatsimik meerartaartut	Marlulisut	Pingasulisut	katillugit
Niviarsiaaraq	394	6	1	401
Nukappiaraq	357	6	2	365
Katillugit (meeqqat)	751	12	3	766
Katillugit (ernisut)	751	6	1	758

2020-imi meeqqat katillugit 841-it inunngorput, taakkunannga 422-it nukappiaraallutik 419-illu niviarsiaaraallutik. 2021- 766-it inunngorput taakkunannga 401-it niviarsiaaraallutik 365-illu nukappiaraallutik. 2020-imi qulit marlulippit, 2021-imi arfinillit marlulippit ataaserlu pingasulilluni. 2020-imi marlulisuni marlunni, marlulissap aappaa toqungalluni inuuvoq. 2020-imi ernisuni 831-imi arlalinnik meerartaartut quliupput (1,2 %), 2021-imi ernisunit 758-imit arlalinnik meerartaartut arfineq marluullutik (0,9 %).

Toqungallutik inuusut inunngornerminiillu sapaatip akunnerani siullermi toqusut

Tabelini tulliuttuni meeqqat 1.000-iuppata uumallutik toqungallutillu inuusut amerlassusaasa suaassusaannut agguataarneqarnerat takutinneqarpoq.

Tabeli 9.1: 2020-imi toqungallutik inuusut inunngornerminiillu sap. ak. ataatsip ingerlanerani toqusut

Suaassuseq	Inoorlaat katillugit	Toqungallutik inuusut ¹	Ernisut 1.000-iuppata toqungallutik inuusut ²	Sap. ak. siullermi toqusut	Toqungallutik inuusut /sap. ak. siullermi toqusut ³
Niviarsiaaraq	419	3	7,2	5	11,9
Nukappiaraq	422	3	7,1	4	9,4
Katillugit	841	6	7,1	9	10,7

¹ Sap. ak. 28-issaata kingorna toqungallutik inuusutut imal. erninermut atatillugu toqusutut nassuiarneqarput.

² Toqungallutik inuusut, ernisut 1.000-iuppata toqungallutik inuusut amerlassusaattut nassuiarneqarpoq (sap. ak. 28-issaata kingorna uumallutik toqungallutillu inuusut).

³ Toqungallutik inuusut/sap. ak. siullermi toqusut; ernisut 1.000-iuppata toqungallutik uumallutillu inunngortut, sap. ak. ataatsip iluani toqusutut nassuiarneqarput (sap. ak. 28-issaata kingorna uumallutik toqungallutillu inunngortut).

Tabeli 9.2: 2021-imi toqungallutik inuusut inunngornerminiillu sap. ak. ataatsip ingerlanerani toqusut

Suiaassuseq	Inoorlaat katillugit	Toqungallutik inuusut ¹	Ernisut 1.000-iuppata toqungallutik inuusut ²	Sap. ak. siullermi toqusut	Toqungallutik inuusut /sap. ak. siullermi toqusut ³
Niviarsiaaraq	401	2	5,0	5	12,5
Nukappiaaraq	365	1	2,7	6	16,4
Katillugit	766	3	3,9	11	14,4

¹ Sap. ak. 28-issaata kingorna toqungallutik inuusutut imal. erninermut atatillugu toqusutut nassuiarneqarput.

² Toqungallutik inuusut, ernisut 1.000-iuppata toqungallutik inuusut amerlassusaattut nassuiarneqarpoq (sap. ak. 28-issaata kingorna uumallutik toqungallutik inuusut).

³ Toqungallutik inuusut/sap. ak. siullermi toqusut, ernisut 1.000-iuppata toqungallutik uumallutik inunngortut, sap. ak. ataatsip iluani toqusutut nassuiarneqarput (sap. ak. 28-issaata kingorna uumallutik toqungallutik inunngortut).

2020-imi toqungallutik inuusut arfiniliupput (ernisut 1.000-iuppata toqungallutik inuusut 7,1-it) 2021-imilu pingasuullutik (ernisut 1.000-iuppata toqungallutik inuusut 3,9-ullutik). 2020-mi qulaaluaat 2021-imilu aqqanillit toqungallutik inuupput imal. inunngornerminiit sap. ak. qaangiutinngitsut toqullutik. Toqungallutik inuusut/sap. ak. siullup ingerlanerani toqusut, inoorlaat 1.000-iuppata 2020-imi 10,7-iupput 2021-imilu 14,4-llutik.

Meeraqqat toqusartut

tassaapput meeqqanut ukioq taanna uumallutik inunngortunut sanilliullugit sulii ukioqalernatik toqusartut. Naalungarsuit toqusartut tassaapput inoorlaat akornanni inunngornermiit ullut 28-it qaangiutinngitsut toqusartut.

Meeqqat uumallutik inunngortut 1.000-iuppata inunngornerminiit ullut 28-it qaangiutinngitsut toqusut kiisalu meeraqqat sulii ukioqalernatik toqusut amerlassusaat, tabelini tulluittuni takutinneqarput.

Tabeli 10.1: 2020-imi toqungallutik inuusut/sap ak. siullup ingerlanerani toqusut, inunngornerminiit ullut 28-inngunngitsut toqusut ukioqalernatik toqusut suiaassusaannut agguataarneqarnerat

Suiaassuseq	Uumallutik inuusut	Ullut 28-it qaangiutinngitsut toqusut	Ullut 28-inngunngitsut toqusut ¹	Ukioqalernatik toqusut	Ukioqalernatik toqusut ²
Niviarsiaqqat	416	2	4,8	3	7,2
Nukappiaqqat	419	2	4,8	3	7,2
Katillugit	835	4	4,8	6	7,2

¹ Ullut 28-inngunngitsut toqusartut, meeqqat uumallutik inunngortut 1.000-iuppata taakku akornanni inunngornermiit ullut 28-it qaangiutinngitsut toqusut amerlassusaattut nassuiarneqarput.

² Ukioqalernatik toqusartut, uumallutik inuusut 1.000-iuppata sulii ukioqalernatik toqusut amerlassusaattut nassuiarneqarput.

Tabeli 10.2: 2021-imi toqungallutik inuusut/sap ak. siullup ingerlanerani toqusut, inunngornerminiit ullut 28-inngunngitsut toqusut ukioqalernatik toqusut suiaassusaannut agguataarneqarnerat

Suiaassuseq	Uumallutik inuusut	Ullut 28-it qaangiutinngitsut toqusut	Ullut 28-inngunngitsut toqusut ¹	Ukioqalernatik toqusut	Ukioqalernatik toqusut ²
Niviarsiaqqat	399	3	2,5	5	12,5
Nukappiaqqat	364	5	13,7	5	13,7
Katillugit	763	8	10,4	10	10,5

¹ Ullut 28-inngunngitsut toqusartut, meeqqat uumallutik inunngortut 1.000-iuppata taakku akornanni inunngornermiit ullut 28-it qaangiutinngitsut toqusut amerlassusaattut nassuiarneqarput.

² Ukioqalernatik toqusartut, uumallutik inuusut 1.000-iuppata sulii ukioqalernatik toqusut amerlassusaattut nassuiarneqarput.

Naalungarsuit ullut 28-inngunngitsut toqusartut, uumallutik inunngortut 1.000-iuppata 2020-imi 4,8-pput 2021-imilu 10,4-ullutik, ukioqalernatik toqusartut 2020-imi 7,2-upput 2021-imilu 10,5-iullutik.

Ernisuttunut iliuseqarneq

Pilatsillutik imal. naalungiarsuup niaqua millullugu ernisut Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuinut ataasiakkaanut agguataarneqarnerat, tabelini tulluuttuni takutinneqarpoq.

Tabeli 11.1: 2020-imi erninerit naammassiat sinerissami qitiusumik imm. agguataarneqarnerat

Sinerissami qitiusumik immikkoortuni	Nalinginnaasumik ernisut	Naalungiarsuup niaquanik millugussinikkut ernisut	Pinasuartumik pilatsillutik ernisut	Pilersaarutaasumik pilatsillutik ernisut	Iisimaneqanngitsut	Katillugit
Napparsimmavissuarmi	420	10	51	19		500
Avannaa	167		2			169
Disko	2		1			3
Kujataa	43		5			48
Qeqqa	52	1	2			55
Sermersooq	49	2	1			52
DK					4	4
Katillugit	733	13	61	19	4	831

Tabeli 11.2: 2021-imi erninerit naammassiat sinerissami qitiusumik imm. agguataarneqarnerat

Sinerissami qitiusumik immikkoortuni	Nalinginnaasumik ernisut	Naalungiarsuup niaquanik millugussinikkut ernisut	Pinasuartumik pilatsillutik ernisut	Pilersaarutaasumik pilatsillutik ernisut	Iisimaneqanngitsut	Katillugit
Napparsimmavissuarmi	421	12	41	14		488
Avannaa	109	5	4			118
Disko	2					2
Kujataa	47	1	1			49
Qeqqa	56		5			61
Sermersooq	36	1	1			38
DK					2	2
Katillugit	671	19	52	14	2	758

Ukiuni taakkunani marlunni pilersaarutaasumik pilatsillutik ernisut tamarmik Napparsimmavissuarmi ernipput. 2020-imi ernisunit 831-iusunit 19-it (2,3 %) 2021-imilu ernisunit 758-iusunit 14-it (1,8 %) pilersaarutaasumik pilatsillutik ernipput. 2020-imi ernisunit 831-iusunit 61-it (7,3 %) 2021-imilu ernisunit 758-iusunit 52-it pinasuartumik pilatsillutik ernipput (6,8 %).

Ernisuttunut iliuseqarnerup toqungallutillu inunngortut ataqatigiinnerat tabelini tulluuttuni takutinneqarpoq.

Tabel 12.1: 2020-imi qanoq erninerit tunngatillugu erninerup naammassineqarnera

Naammassinneq	Toqungallutik inunngortut	Uumallutik inunngortut	Katillugit
Pinasuartumik pilatsillutik ernisut	1	62	63
Naalungiarsuup niaquanik millugussinikkut ernisut		13	13
Pilersaarutaasumik pilatsillutik ernisut		19	19
Pinasuakannersumik pilatsillutik ernisut		1	1
Nalinginnaasumik ernisut	5	735	739
Nalunaarneqanngitsut		5	5
Katillugit	6	835	841

Tabeli 12.2: 2021-imi qanoq erninermut tunngatillugu erninerup naammassineqarnera

Naammassinneq	Toqungallutik inunngortut	Uumallutik inunngortut	Katillugit
Pinasuartumik pilatsillutik ernisut		53	53
Naalungiarsuup niqvanik millugussinikkut ernisut		20	20
Pilersaarutaasumik pilatsillutik ernisut		17	17
Pinasuakannersumik pilatsillutik ernisut		0	0
Nalinginnaasumik ernisut	2	670	672
Nalunaarneqanngitsut	1	3	4
Katillugit	3	763	766

2020-imi pilatsilluni erninikkut inunngortut 82-iupput, 2021-milu 70-iullutik, taamaalillutik pilatsilluni ernisut ukiuni taakkunani inunngortut qulerarterutaasa missigaat. Ukiuni taakkunani marlunni toqungallutik inunngortuni ataasiinnaq pilatsilluni erninikkut inunngorpoq.

Isummersorneq

Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuini arnat meerartaarsinnaasut 1000-iuppata ukiumut meeqqat inunngortut amerlassusaat

2020-imi nunatsinni najugalinni 841-it inunngorput 2021-imilu 766-it inunngorlutik, taakkunannga ernisoq ataaseq, ukiuni taakkunani marlunni erninermi nalaani Danmarkimi najugalittut nalunaarsimalluni, kingornali nunatsinnut nuussimalluni. Arnat Kalaallit Nunaanni najugaqartut Danmarkimili ernisut ilanngullugit, 2020-imi ernisut katillutik 831-iupput 2021-imilu 758-iullutik. Qitiusumik immikkoortuni ernisinnaasut amerlassusaannut naleqqiullugit Peqqinnissaqarfik Diskomi ernisut ikinnerpaapput Sermersuumilu amerlanerpaallutik. Ukiumullu arnat meerartaarsinnaasut 1.000-iuppata meeqqat inunngortut Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuini assigiaakannersumik agguataarsimanagerat, qitiusumik immikkoortuni assigiaarnerujartormik paasinarsisitsivoq.

Ernisut sumi erninerat

2020-imi 2021-imilu ernisut marlunnik pingajorarterutaasa missaat, ernisup najugaqarfiani qitiusumik immikkoortumi ernipput. Nunarpulli isortoqimmat ernivissallu ikimmata, nunatsinni ernisussat affaasa missaat erniartorlutik angalasariaqarput. 2020-imi aqqanillit 2021-imilu arfinillit illoqarfimmi/nunaqarfimmi ernivissat akuerisaanngitsumi ernipput (Aasiaat allallu), tamannalu nalinginnaasumik, ernivissaq sap. ak. pingasut sinnerlugit sioqullugu erniartorluni aallarfiusartoq sioqullugu, tassannaannaq ernisulernermik pingaarnertut patsiseqarpoq.

Dronning Ingridip Napparsimmavissuata saniatigut, Ilulissani napparsimmavik tassaavoq 2020-imi 2021-imilu qitiusumik immikkoortumi tassani najugaqanngitsunit amerlanerpaanik ernivisoq, Sisimiunilu napparsimmavik illoqarfimmi najugalinnit amerlanerit ernivisoq. Peqqinnissaqarfik Avannaa nunaqarfippassuaqarmat, Peqqinnissaqarfik Diskomiillu ernisussat ilaat amerlaqisut Ilulissanut erniartortarmata, Ilulissani napparsimmavimmi ernisut avataaneersut amerlanerungaatsiarput. Akerlianik Sisimiut nunaqarfikinnera, Maniitsumiillu ernisussat Napparsimmavissuarmut erniartortarnerat, avataaneersut Sisimiuni ernisut ikinnerungaatsiarnerannik kinguneqarpoq.

Nuna tamakkerlugu pilersaarutaasumik pilatsillutik ernisussat tamarmik erninermullu atatillugu kingunerluuteqarsinnaasorisat amerlanersaat Napparsimmavissuarmi ernisarmata, nunatsinni ernisut marlunnik pingajorarterutaasa missaat Napparsimmavissuarmi ernipput. Tamanna Napparsimmavissuarmi ernisut affaasa missaasa Nuup avataani illoqarfimmeersuunerannik/nunaqarfimmeersuunerannik isumaqarportaaq.

Oqimaassusaat angissusaallu

2020-imi inoorlaat oqimaassusaat aguaqatigiissillugit 3562 grammiuvoq 2021-imilu 3571 grammiulluni. Toqungallutik inuusut oqimaassusaat aguaqatigiissillugi, uumallutik inuusut aguaqatigiissillugit oqimaassusaanit appasinneruvoq. Tamanna nunani allani kisitsisinut naapertuuppoq – inoorlaap inorluni inuusup uumasinnaannginneruneranik patsiseqarluni (1). Taamaakkaluaq 2020-imi 2021-imilu nunatsinni toqungallutik inuusut oqimaalutarneqarsimasut ikingaarmata assigiinngissut taanna naatsorsueqqissaarnikkut naliliivigineqarsinnaanani. 2020-imi inunngortut aguaqatigiissillugit angissusaat 51,22 cm-iuvoq 2021-imilu 51,14 cm-iulluni. Angissutsimilli uuttuinerup eqqoqqissaannginnerpaanera, cm-inillu arlalinnik nikingasinnaanera oqaatigisariaqarpoq.

Arnaata ukiui

Nunatsinni ernisut ukiui aguaqatigiissillugit 2020-imi 28,2-upput 2021-imilu 28,7-ullutik, Danmarkimili 2020-imi 31,2-upput 2021-imilu 31,4-llutik (2). Tamanna ukiuni taakkunani ernisut kalaallit arnat, danskinut arnanut sanilliullugit aguaqatigiissillugit ukiut pingasut missaannik inuusunnerunerannik isumaqarpoq. Tamanna pingaarnertut nunatsinni anaanngortut 15-it 24-illu akornanni ukiullit amerlanerunerannik patsiseqartinneqartariaqarpoq. Kalaallit arnat danskit arnartaannut sanilliullugit amerlanerusut meerartaarsinnaaffitsik tamaat meerartaartarnerat nalinginnaasumik takuneqarsinnaavoq.

2020-imi nunatsinni pernaammik ernisut aguaqatigiissillugit 24,8-nik ukioqarput, Danmarkimilu 29,6-inik ukioqarlutik. 2021-imi nunatsinni pernaammik ernisut aguaqatigiissillugit 25,0 ukioqarput Danmarkimilu 29,8-nik ukioqarlutik (2). Taamaallutik ukiuni taakkunani marlunni nunatsinni pernaammik ernisut danskinit pernaammik ernisunit aguaqatigiissillugit ukiut tallimat pallingajallugit inuusunnerupput.

Nunatsinni ernisut amerlassutsimikkut ineriartornerat

2021-imi ernisut ikinnerpaapput. Ukiuni kingullerni inunngortartut nalinginnaasumik ikiliartorpasipput inunngortartulli 2003-miit 2020-imut allannguajaakannermata, naatsorsueqqissaarnnermi ikileriaatitut nalaatsortumilluunniit allanngorarnermik patsiseqarneranik naliliinissamat tunngavissiinngilaq.

Naalagaaffeqatigiinni arnat meerartaarsinnaasut 1.000-iuppata ukiumut meeqqat inunngortut

Arnat meerartaarsinnaasut amerlassusaannut tunngatillugu, nunatsinnut sanilliullugit Savalimmiuni ernisut amerlanerupput Danmarkimilu ikinnerullutik. Danmarkimi arnat meerartaarsinnaasut 1.000-iuppata meeqqat inunngortut ikinnerunerat, qassinik meerartaarnissamik pilersaarusernermut naartunaveersaarnermullu tunngatillugu, kulturimut tunngasut aallaavigalugit nassuiarneqarsinnaagunarpoq. Nunatsinni 15-iniit 24-ini ukiulinni, ukiumut meeqqat uumallutik inunngortartut amerlasutsimikkut Savalimmiut Danmarkilu qaangerpaat, tamanna nunatsinni arnat meerartaqqaarnerminni nalinginnaasumik inuusunnerungaatsiarnerannik nassuiarneqarsinnaavoq. Kulturi, inuttut atukkanut tunngasut ilinniagaqassuserlu, Danmarkimi arnat nalinginnaasumik ikinnerusunik ukioqqortunerullutillu meerartaartarnerannut sunniuteqarpassipput (3). 2020-imiilli 2021-imut nunatsinni arnat meerartaarsinnaasut 1.000-iuppata ukiumut meeqqat inunngortartut ikilisimammata, tamatumalu peqatigisaanik Danmarkimi amerlisimallutik, assingissutsip tamatuma annikillingaatsiarsimanagera, oqaatigineqassaaq. Nunatta Savalimmiullu akornanni assigiinngissutsip annertuup nassuiaatissartaata ilaata, nunatsinni naartuersittartut amerlasoorujussuunerannik Savalimmiunilu naartuersittoqarsinnaannginneranik patsiseqarnissaa ilimanarpoq.

Ataatsimik arlalinnillu ernisut

2020-imi arnat qulit marlulipput, 2021-imi arfinillit marlulipput ataaserlu pingasulilluni. 2020-imi marlulisuni marlunni, marlulissap aappa toqungalluni inuuvoq. Taamaallutik 2020-imi naartusunit 831-init qulit ataatsikkut arlalinnik meerartaarput (1,2 %) 2021-imilu naartusunit 758-init arfineq marluk ataatsikkut arlalinnik meerartaarlutik (0,92 %). Danmarkimi ataatsikkut arlalinnik meerartaartartut ukiunut siuliinut sanilliullugit ikinneroqalutik 1,5 %-iupput (4).

Naartusinnaangorniarlutik nakorsartittut, ernisullu ukioqqortunera, ataatsikkut arlalinnik meerartaarsinnaanermik annertunerulersitsisarpoq. Kalaallit arnat ukiukinnerullutik meerartaarnerisa nunatsinnilu Peqqinnissaqarfimmi naartusinnaangorluni nakorsartinnerup taamaaqataanik neqeroorutaannginnera, assigiinngissutaannut nassuiaatissat ilagisinnaavaat. Kisitsisilli annikingaatsiarmata tunuarsimaaffigineqassapput.

Toqungallutik inuusut/inunngornerminniit sap. ak. ataatsip ingerlanerani toqusut

2020-imi arfinillit 2021-imilu pingasut toqungallutik inuupput. Toqungallutik inunngortut 2020-imi inoorlaat 1.000-iuppata 7,1-iupput 2021-imilu 3,9-ullutik. 2020-imi toqungallutik inunngortuni niviarsiaqqat nukappiaqqallu amerlaqatigiipput, 2021-imili niviarsiaqqat amerlanerullutik. Kisitsisilli annikeqimmata suaassutsini assigiinngissuni assersuussineq atuuttutut isigineqarsinnaanani.

Ernivissatut akuerisaanngitsuni ernisuni katillugit tallimat meeraq toqungalluni inuuvoq imal. inunngutsiaannarluni toquvoq. Taamaalilluni ernivissatut akuerisaanngitsuni toqungallutik inuusut amerlangaatsiarput. Tamanna ilaatigut peqqinnissakkut sullissisut immikkut ilisimasaqannginnerannik imal. pingaartumik inortulisut ernivissatut akuerisaanngitsuni ernisimanerannik patsiseqarsinnaavoq. Inorluni inunngorneq nammineq, toqungasumik meerartaarnissamut aarlerinarnerulersitsisinnaavoq. Akerlianik meeqqami oqimaalliarunnginneq/innorluuteqarneq, inortumik toqungasumillu meerartaarnissamut aarlerinaammik annertusitsisinnaavoq (1).

2020-imi toqungallutik inuusut/ sap. ak. ataatsip ingerlanerani toqusut, inoorlaat 1.000-iuppata katillugit 10,7-iupput 2021-imilu 14,4-llutik. 2020-imi toqungallutik inuusuniit/inunngornerminniit sap. ak. ataatsip ingerlanerani toqusunit, toqungallutik inuusut amerlanerpaapput, 2021-imili inunngornermiit sap. ak. qaangiutinngitsoq toqusut, toqungallutik inuusut/inunngornermiit sap. ak. ataatsip ingerlanerani toqusut pingasunik sisamararterutaasa missigaat. Kisitsisilli annikeqimmata ukiut akornanni assersuussineq eqqortutut isigineqarsinnaanngilaq.

Meeraaqat ukioqaleratik toqusartut

2020-imi uumallutik inunngortut 1.000-iuppata meeraaqat ukioqaleratik toqusartut 7,2-iiupput, 2021-imilu 10,5-iullutik. Danmarkimi 2020-imi 3,2-iiupput, 2021-imilu 3,1-iullutik (5). Meeraaqat ukioqaleratik toqusartut nunatsinni marloriaammik amerlanerunerat, kisitsisit paasinarsisippaat. Nunatsinni kisitsisit annikeqimmata assersuussineq una tunuarsimaarfigineqassaaq. Toqusoq ataaseq marlulluunniit arnat meerartaarsinnaasut 1.000-iuppata ukiumut meeqqanik toqungallutik inunngortunik naatsorsuineramik annertuumik allannguisammata, ukiut akornanni assigiinngissummi taamaapportaaq.

Nunatsinni 2020-imi uumallutik inunngortut 1.000-iuppata ullut 28-it sioqqullugit toqusut 4,8-pput 2021-imilu 10,4-llutik. Danmarkimi uumallutik inunngortut 1.000-iuppata 2020-imi inoorlaat ullut 28-it sioqqullugit toqusut 2,8 -iupput 2021-imilu 2,6-iullutik (5), tamatuma, inoorlaat ullut 28-it sioqqullugit toqusartut Danmarkimut sanilliullugu nunatsinni amerlanerunerat, paasinarsisippaa. Matumanissaaq kisitsisit annikingaatsiartut tunuarsimaarfigalugit paasineqassapput. Inoorlaat ullut 28-it sioqqullugit toqusartut, uumallutik inunngortut 1.000-iuppata 2030-imi annerpaamik aqqaneq marluunissaat, nunanit tamanit anguniagassatut Naalagaaffinnit Peqatigiinnit nassuiarneqarpoq (6). Taamaalilluni anguniagassatut siunniussaq taanna, nunatta eqquutsippaa.

Ernisuttunut iliuseqarneq

Nuna tamakkerlugu ernisut quliugaangata ataaseq inorlugu pilersaarutaasumik imal pinasuartumik pilatsilluni erninermik kinguneqartarput. Napparsimmavissuarmi pilatsillutik ernisut- nuna tamakkerlugu agguaqatigiissisinermit amerlanerularlutik- amerlanerungaatsiarput. Tamanna pilersaarutaasumik pilatsillutik ernisussat Napparsimmavissuarmut innersuunneqartarnerannik – tamatumalu peqatigisaanik erninermut atatillugu kingunerluuteqarsinnaasut pinasuartumik pilatsisinnasut Napparsimmavissuarmut innersuunneqartarnerannik nassuiarneqarsinnaavoq. Ukiuni taakkunani marlunni

toqungasunik meerartaartuni ataasiinnaaq pilatsilluni ernivoq. Ernisitsineq toqungasumillu meerartaarnejq imminnut attuumassuteqarpassinngillat.

Nunatsinni pilatsillutik ernisut Danmarkimi pilatsillutik ernisartunut (20-21 %) marloriaataat sinneqartunut sanilliullugit ikinneralaarsuupput. Nunatsinni pilersaarutaasumik pilatsillutik ernisut ikinnerat pingaarnertut patsisaatinneqartariaqarpoq. Danmarkimi pilersaarutaasumik pilatsillutik ernisut, pilatsillutik ernisut tamarmik affaasa missigaat, nunatsinnili pilatsillutik ernisut tamarmik tallimararterutaasa missigiinnarpaat (7).

Najoqqutarisat

1. Chawanpaiboon S, Vogel JP, Moller A et al. Global, regional, and national estimates of levels of preterm birth in 2014: a systematic review and modelling analysis. Lancet Glob Health 2019; 7(1): 37-46.
2. [Statistikbanken](#)
3. Crosignani PG, Fanti M. Europe the continent with the lowest fertility. Human Reproduction Update 2010; 16 (6): 590–602
4. [NYT: 35 pct. færre tvillingefødsler end for ti år siden - Danmarks Statistik \(dst.dk\)](#)
5. [Døde efter område, alder og køn - Statistikbanken - data og tal](#)
6. <https://www.dst.dk/da/Statistik/temaer/SDG/globale-verdensmaal/03-sundhed-og-trivsel/delmaal-02/indikator-2>
7. [Kejsersnit - Patienthåndbogen på sundhed.dk](#)

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik/Landslægeembedet 24. april 2023
Henrik L. Hansen / Louise L. Faber

Ilanngussaq 1

2020-imi ernivissatut akuerisaanngitsuni ernisut pillugit takussutissiaq

Illoqarfik	Naartunerup siviussusaa Sap. ak. / ullut	Oqimaasuseq	Qanoq ernineq	Illoqarfimmi/nunaqarfimmi erninermut patsisaasoq	Ernisussiortoq
Maniitsoq	34 + 5	2980 g	Uumalluni inuusoq Pinasuartumik pilatsinnikkut	Pilersaarutaasutut Nuummi ernisoq Siusinaarluni ernisoq Ernererup kingorna Nuummut nuunneqartoq	Nakorsaq erninermut imm. ilisimasalik Fødselsassistenti
Maniitsoq	37 + 1	3255 g	Uumalluni inuusoq nalinginnaasumik erninikkut	Pilersaarutaasutut Nuummi ernisoq Siusinaarluni ernisoq	Fødselsassistenti
Maniitsoq	36 + 2	3430 g	Uumalluni inuusoq nalinginnaasumik erninikkut	Pilersaarutaasutut Nuummi ernisoq Siusinaarluni ernisoq Ernererup kingorna Nuummut nuunneqartoq	Juumooq Nuummeersoq
Maniitsoq	35 + 6	3360 g	Uumalluni inuusoq nalinginnaasumik erninikkut	Pilersaarutaasutut Nuummi ernisoq Siusinaarluni ernisoq	Fødselsassistenti
Maniitsoq	35 + 1	2815 g	Uumalluni inuusoq nalinginnaasumik erninikkut	Pilersaarutaasutut Nuummi ernisoq Siusinaarluni ernisoq	Fødselsassistenti
Aasiaat	36 + 6	2930 g	Uumalluni inuusoq nalinginnaasumik erninikkut	Pilersaarutaasutut Nuummi ernisoq Siusinaarluni ernisoq	Juumooq
Aasiaat	24 + 4		Uumalluni inuusoq nalinginnaasumik erninikkut Erniunerup kinguninngua toqusoq	Pilersaarutaasutut Nuummut pinasuartumik angallanneqartoq Siusinaarluni ernisoq Napparsimmavissuarmut nuunneqarnerup kingorna meeraq toqusoq	Juumooq
Uumannaq	39 + 3	3980 g	Uumalluni inuusoq nalinginnaasumik erninikkut	Illoqarfigisami erninissamik aalajangertoq	Juumooq
Savissivik	35 + 0	2800 g	Uumalluni inuusoq nalinginnaasumik erninikkut	Pilersaarutaasutut Ilulissani ernisoq Siusinaarluni ernisoq Ernererup kingorna Qaanaamut nuunneqartoq	Nunaqarfimmi peqqinnissakkut sullissisoq
Maniitsoq	36 + 3	3260 g	Uumalluni inuusoq nalinginnaasumik erninikkut Innorluutilik	Pilersaarutaasutut Nuummi ernisoq Siusinaarluni ernisoq	Fødselsassistenti
Kummiit	32 + 2	1550 g	Uumallutik inuusut marlulissat nalinginnaasumik erninikkut Inunngornermi aqaguani toqusut	Pilersaarutaasutut Nuummi ernisoq Siusinaarluni ernisoq	Nunaqarfimmi peqqinnissakkut sullissisoq
Kummiit	32 + 2	1840 g	Marlulissat toqungallutik inunngortut Uppatai siulliullutik anillattut (issiasut)	Pilersaarutaasutut Nuummi ernisoq Siusinaarluni ernisoq	Nunaqarfimmi peqqinnissakkut sullissisoq

Ilanngussaq 2

2021-imi ernivissatut akuerisaanngitsuni ernisut pillugit takussutissiaq

1	Kullorsuaq	31 + 2	1295 g	Uumalluni inuusoq nalinginnaasumik erninikkut	Pilersaarutaasutut Ilulissani ernisoq Siusinaarluni ernisoq Ernereernerup kingorna Nuummumut pinasuartumik angallanneqartoq	Nunaqarfimmi peqqinnissakkut sullissisoq
2	Ittoqortoormiit	34 + 6	1954 g	Uumalluni inuusoq Uppatai siullullutik anillattut (issiasoq) Inunngornermi kinguinngua toqusoq Innorluutilik	Pilersaarutaasutut Nuummi ernisoq Siusinaarluni ernisoq	Peqqissaasoq
3	Paamiut	36 + 0	3300 g	Uumalluni inuusoq nalinginnaasumik erninikkut	Pilersaarutaasutut Nuummi ernisoq Siusinaarluni nallisitsisoq	Juumooq
4	Aasiaat	25 + 4	1090 g	Uumalluni inuusoq nalinginnaasumik erninikkut Inunngornermi kinguinngua toqusoq	Pilersaarutaasutut Nuummi ernisoq Siusinaarluni ernisoq	Juumooq
5	Aasiaat	35 + 0	2910 g	Uumalluni inuusoq nalinginnaasumik erninikkut	Pilersaarutaasutut Nuummi ernisoq Siusinaarluni ernisoq	Juumooq
6	Manitsaq	31 + 5	2346 g	Uumalluni inuusoq nalinginnaasumik erninikkut	Pilersaarutaasutut Nuummi ernisoq Siusinaarluni ernisoq Ernereernermi kingorna pinasuartumik Nuummukaanqartoq	Fødselsassistenti

Eqikkaaneq

2020-imi 841-it (nukappiaqqat 422-it nivarsiaqqallu 419-it) inunngorput, 2021-imilu ernisunut 758-inut agguataarlugit 766-it (nukappiaqqat 401-it nivarsiaqqallu 365-it) inunngorlutik. Arnat marlunnik pingajorarterutaasa missaat Nuummi Dronning Ingridip Napparsimmavissuani ernipput, qitiusumik immikkoortunit allanit ernisut tassunga innersuunneqarsimmata tamanna qitiusumik immikkoortup inuttussusaanik ersersitsinngilaq. Tamatuma saniatigut Ilulissani Peqqinnissaqarfik Avannaani qitiusumik napparsimmavik amerlaqisunit erniviuvoq.

Ukiuni taakkunani marlunni naartusut marlunnik pingajorarterutaasa missaat qitiusumik immikkoortumi ernisussap najugaqarfiani ernipput. Taamaattorli affaat sinnilaartut kisimik erniartorlutik angalasariaqarsimangillat. 2020-imi aqqanillit 2021-imilu arfinillit ernivissatut akuerisaanngitsumi illoqarfimmi imal. nunaqarfimmi ernipput.

2020-imi inoorlaat agguaqatigiissillugit 3562 gr.-inik oqimaassuseqarput 2021-imilu agguaqatigiissillugit 3571 gr.-inik oqimaassuseqarlutik.

2020-imi ernisut agguaqatigiissillugit 28,2-nik ukioqarput 2021-imilu agguaqatigiissillugit 28,7-inik ukioqarlutik.

2021-imi ukiuni qulini ernisut ikinnerpaapput, ukiunilu qulini ikiliartulaarsimallutik.

Nunatsinni arnat ernisinnaasut amerlassusaannut naleqqiullugit Savalimmiumi amerlanerupput Danmarkimilu ikinnerullutik. Nunanut taakkununga marlunnut sanilliullugit nunatsinni ernisut 15-it 24-illu akornanni ukiullit 40-leereersullu amerlaneroqaat. Agguaqatigiissillugit danskinut ernisunut sanilliullugit nunatsinni ernisut ukiut pingasut missaannik inuusunnerupput.

2020-imi marlulisut quliupput 2021-imi marlulisut arfiniliupput ataaserlu pingasulilluni.

2020-imi uumallutik inunngortut 1.000-iuppata toqungallutik inunngortut arfiniliupput 2021-imilu pingasuullutik. 2020-imi meeraaqqat ukioqaleratik toqusartut 7,2 iupput 2021-imilu 10,4-llutik.

Ukiuni taakkunani marlunni qulerarterutaat inulaartut pilatsilluni erninermik kinguneqarput. Ernisitseriaaseq toqungallutillu inuusut imminnut attuumassuteqarsorinangillat.